

Aliran Migrasi Dalaman di Selangor pada Tahun 2000 Sehingga 2019

Internal Migration Trends in Selangor, 2000-2019

Noor Fakhira Aqeela Azham

¹Rosniza Aznie Che Rose

Program Geografi,
Pusat Kajian Pembangunan, Sosial dan Persekitaran,
Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan,
Universiti Kebangsaan Malaysia

Correspondence: ¹aznie@ukm.edu.my

ABSTRAK

Tujuan kajian ini dijalankan adalah untuk menganalisis aliran migrasi dalaman di Selangor pada tahun 2000 sehingga 2019. Ia turut membincangkan taburan pengangguran yang berlaku di Selangor pada 1982 sehingga 2019. Isu makroekonomi tersebut tidak asing lagi di kawasan kajian. Hal ini kerana negeri Selangor merupakan negeri destinasi utama migran di Malaysia disebabkan oleh pelbagai faktor penarik terutamanya dalam sektor ekonomi. Selain itu, negeri tersebut adalah negeri utama yang menyumbang kepada Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) Malaysia. Bukti, pada tahun 2018 selangor menyumbang sebanyak 23.7 peratus kepada KDNK negara dan sekali gus mengekalkan statusnya sebagai penyumbang utama pelaburan tertinggi di Malaysia. Kajian ini mempunyai tiga objektif, yang pertama iaitu mengenalpasti aliran migran dalam negeri dan antara negeri, objektif kedua adalah menganalisis taburan pengangguran dan objektif ketiga adalah mencadangkan langkah yang sesuai untuk menangani isu pengangguran di negeri Selangor pada tempoh berkenaan. Ketiga-tiga objektif kajian tersebut dapat dicapai melalui kaedah pengumpulan data sekunder iaitu pembacaan ilmiah untuk mengukuhkan lagi data sekunder yang diperolehi daripada laman rasmi kerajaan seperti Jabatan Perangkaan Malaysia. Berdasarkan hasil kajian yang diperoleh, berlaku penurunan migrasi bersih di Selangor. Ini kerana corak migrasi telah berubah seiring dengan waktu. Walau bagaimanapun, negeri Selangor tetap menjadi pilihan kebanyakan migran bagi tempoh berkenaan.

Kata kunci: aliran migrasi dalaman, Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK), lambakan migrasi dalaman, migrasi, pengangguran, taburan pengangguran, taburan penduduk

ABSTRACT

The purpose of this study is to analyze the Aliranof internal migration in Selangor in 2000 to 2019. It also discusses the distribution of unemployment that occurred in Selangor in 1982 to 2019. Macroeconomic issues are no stranger to the study area. This is because the state of Selangor is the main destination state for migrants in Malaysia due to various attractive factors, especially in the economic sector. Apart from that, the state is the main state that contributes to Malaysia's Gross Domestic Product (GDP). The proof is that in 2018, Selangor contributed 23.7 percent to the country's GDP and thus maintained its status as the highest contributor of investment in Malaysia. This study has three objectives, the first is to identify the flow of migrants within the state and between states, the second objective is to analyze the distribution of unemployment and the third objective is to propose appropriate measures to address the issue of unemployment in the state of Selangor during the period. The three objectives of the study can be achieved through secondary data collection methods, namely scholarly reading to further strengthen the secondary data obtained from official government websites such as the Department of Statistics Malaysia. Based on the results of the study, there is a decrease in net migration in Selangor. This is because migration patterns have changed over time. However, the state of Selangor remained the choice of most migrants for the period.

Keywords: *internal migration trends, Gross Domestic Product (GDP), internal migration dumping, migration, unemployment, unemployment distribution, population distribution*

1. Pengenalan

Menurut Jabatan Perangkaan Malaysia (2011) aliran migrasi bagi Selangor telah berubah dengan daripada negeri penghantar kepada negeri penerima. Ini terbukti dengan migrasi bersih bagi tahun 2009 sehingga 2010 iaitu migran keluar sebanyak 15,200 orang kepada migran masuk sebanyak 17,700 orang bagi tempoh 2010 sehingga 2011. Aliran peningkatan ini juga dilihat masih berterusan sehingga tahun 2018 iaitu migrasi bersih sebanyak 9,500 orang sekaligus menjadikan negeri Selangor sebagai negeri tertinggi migrasi masuk pada tahun 2018. Ini kerana sektor ekonomi di Selangor adalah lebih tinggi dari negeri lain. Jabatan Perangkaan Malaysia 2018 menunjukkan bahagian sektor ekonomi dalam keluaran dalam negara kasar (KDNK) di Selangor adalah tertinggi iaitu 6.8%.

Namun demikian, migrasi dalaman yang tinggi di Selangor menyebabkan persaingan untuk mendapatkan pekerjaan adalah tinggi. Buktinya, sebanyak 2.8% kadar pengangguran di negeri Selangor (Jabatan Perangkaan Malaysia 2019). Kesan daripada pergerakan masuk penduduk daripada pelbagai negeri seperti Pahang, Terengganu dan Kelantan ke negeri Selangor seperti persaingan untuk mendapatkan pekerjaan menyebabkan negeri tersebut mempunyai masalah petempatan iaitu setinggan kerana kos hidup yang tinggi menyebabkan sejumlah penduduk di Selangor terpaksa mendiami kawasan setinggan.

Pembangunan yang rancak di negeri Selangor menyebabkan pergerakan masuk penduduk dari pelbagai negeri kursusnya negeri yang mempunyai peluang pekerjaan yang sedikit. Jabatan Perangkaan Malaysia, 2018 menunjukkan bahawa kadar pengangguran di Selangor pada tahun 2018 adalah 2.6%. Kadar pengangguran yang rendah ini dianggap sebagai kadar pengangguran

guna tenaga penuh sebagaimana ahli-ahli ekonomi berpendapat kadar pengangguran guna tenaga penuh wujud apabila kadar pengangguran sesebuah negara mencapai kadar 5-6% (Mc Connell & Bruce 1995).

Peningkatan migrasi dalaman terutamanya luar bandar ke bandar di negeri tersebut telah membawa kepada ketegangan dan tekanan dalam pola dan struktur pendudukan terutamanya di bandar. Proses migrasi ini telah menyebabkan mereka terpaksa berdepan dengan tekanan terutamanya daripada segi pekerjaan (Usman & Tarmiji 2010). Di samping itu, pergerakan penduduk ini terutamanya golongan belia juga menyumbang kepada pelbagai masalah sosial seperti tekanan perasaan, kekecewaan dan pengaruh rakan sebaya di destinasi penghijrahan (Roszlee & Dzulkifle 2008).

2. Tinjauan Literatur

Migrasi dalaman adalah pergerakan penduduk merentasi sempadan kawasan atau negeri dalam suatu negara. Pertumbuhan ekonomi sesebuah negeri juga dipengaruhi oleh penghijrahan migrasi keluar masuk ke kawasan destinasi lain. Pada tahun 2015- 2016, peratus penduduk berumur satu tahun keatas adalah migran dan hampir dua per tiga (63.9%) adalah migran yang berhijrah di dalam negeri. Ini menunjukkan bahawa penduduk yang melakukan pergerakan lebih cenderung bergerak di dalam negeri yang sama berbanding ke negeri yang lain (Jabatan Perangkaan Malaysia, 2016). Migrasi dalaman ke Selangor bertambah dari masa ke masa. Ini terbukti apabila 19.4 ribu orang migrasi bersih melakukan proses migrasi ke Selangor pada tahun 2016 serta merupakan negeri utama penerima migran (Jabatan Perangkaan Malaysia, 2016).

Menurut Usman dan Tarmiji (2010), migrasi melibatkan pergerakan penduduk merentasi sempadan antarabangsa atau negeri dari satu kawasan ke kawasan yang lain. Menurut Prijono (2000) pula, migrasi ini biasanya berlaku secara sukarela dan tanpa paksaan daripada manapun pihak, mereka yang ingin memulakan perjalanan kebiasaanya telah mengambil kira dari segi kesan negatif dan positif sebelum membuat keputusan untuk bergerak. Aliran migrasi ini bermula apabila seseorang itu membuat keputusan untuk bergerak dengan mengandaikan bahawa sebelum membuat keputusan, individu tersebut akan cuba memaksimum utiliti jangkaan yang akan diperoleh di kawasan destinasi (Etzo, 2008).

Migrasi dalaman pula adalah proses penghijrahan penduduk yang biasa berlaku di Malaysia terutamanya negeri maju seperti Selangor, malah ianya juga berlaku di negara-negara maju di seluruh dunia seperti Amerika Syarikat dan Eropah. Menurut Ping dan Shaohua pada tahun 2005, di China terdapat dua fasa migrasi dalaman yang penting, kebanyakannya penduduk melakukan penghijrahan disebabkan oleh peluang pekerjaan. Ini kerana, penghijrahan tenaga kerja profesional ke kawasan destinasi yang lebih baik turut menjadi faktor utama berlakunya migrasi dalaman. Tahap Pendidikan juga memainkan peranan penting kepada penghijrahan penduduk, ianya bertujuan untuk memperoleh kehidupan yang lebih baik daripada sebelumnya. Di Selangor, terdapat pelbagai universiti awam dan swasta seperti *University of Malaya* (UM), Universiti Teknologi Mara Shah Alam, Universiti Putra Malaysia (UPM) dan *Management of Science University* (MSU). Taburan kepelbagai Intitusi Pendidikan Awam dan Swasta menyebabkan banyak penduduk berhijrah ke Selangor untuk tujuan pendidikan.

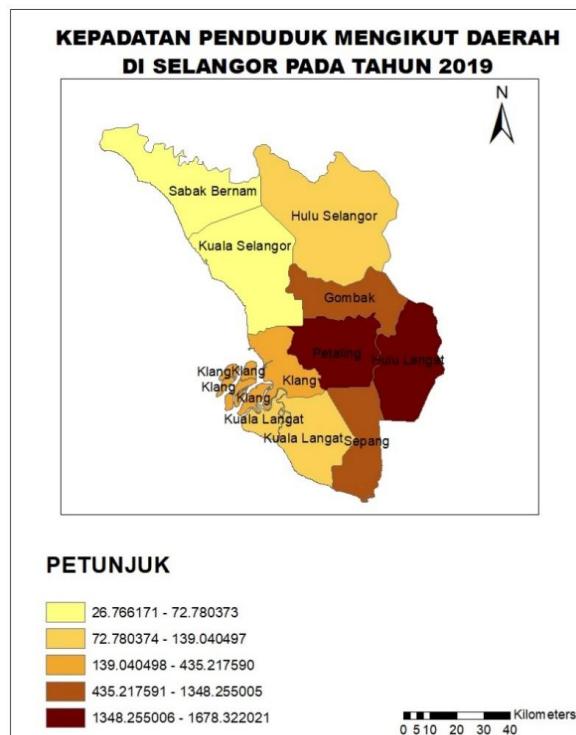
3. Metodologi dan Kawasan Kajian

3.1 Data Sekunder Mengikut Tema

Data sekunder telah dikumpul untuk pembacaan dan diteliti terlebih dahulu untuk memastikan iaanya sesuai dengan objektif kajian yang telah dibina. Data-data tersebut kemudiannya akan disesuaikan mengikut tema kajian tersebut untuk memudahkan proses menganalisis data dan memudahkan perbincangan hasil kajian pada bab IV. Kerangka konseptual telah dibincangkan pada bab II sebagai panduan kepada pengkaji untuk menganalisis data secara keseluruhan. Terdapat empat tema utama dalam objektif kedua antaranya faktor-faktor yang mempengaruhi migrasi dalaman dan antara negeri di kawasan kajian

3.2 Kawasan Kajian

Berdasarkan Rajah 1, daerah Hulu Langat mencatatkan kepadatan penduduk yang tinggi iaitu 1678.322/km² dengan jumlah penduduk dan keluasan daerah masing-masing adalah 1,392 ribu orang dan 829.4 km² (Jabatan Perangkaan Malaysia 2019). Daerah ini merupakan tumpuan penganut agama hindu yang kemungkinan melakukan migrasi dalaman daripada negara asal ke daerah ini terutamanya di kawasan Batu Caves. Daerah ini juga mempunyai 90.2% penduduk warganegara dan 9.8% penduduk bukan warganegara.

RAJAH 1. Peta Selangor, Malaysia

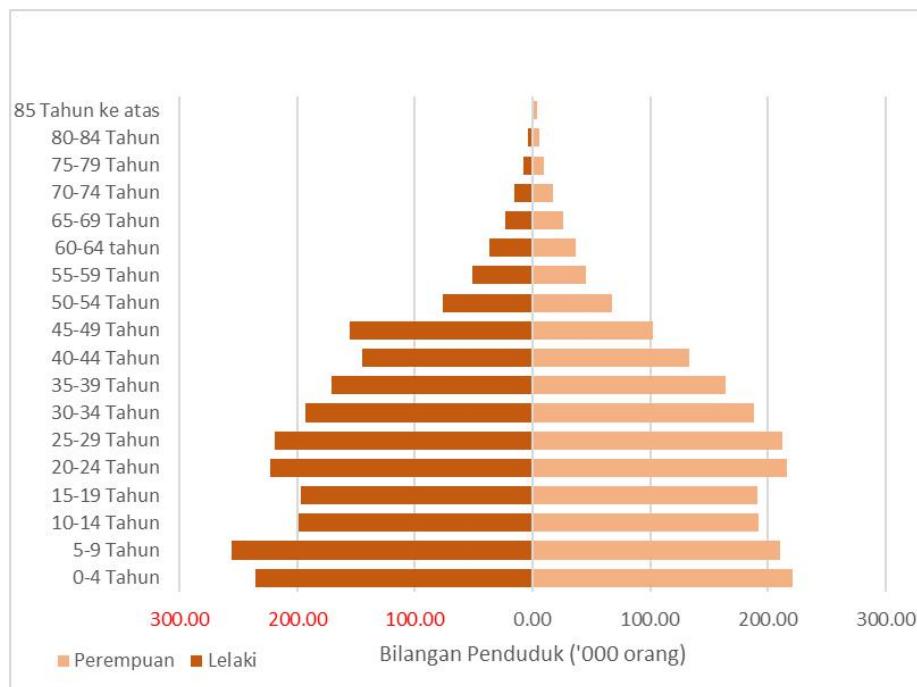
Sumber : Laman Web Rasmi Jabatan Perangkaan Malaysia

4. Dapatan dan Perbincangan

4.1 Pertumbuhan Penduduk di Selangor pada Tahun 2010 sehingga Tahun 2020

4.1.1 Pertumbuhan Penduduk di Selangor pada Tahun 2000

Rajah 2 menunjukkan piramid penduduk di Selangor pada tahun 2000. Pada umumnya, kadar kelahiran di Selangor pada tahun 2000 adalah tinggi. Ini dapat dibuktikan dengan tapak piramid yang lebih besar daripada puncak. Berdasarkan Jabatan Perangkaan Malaysia 2000, jumlah penduduk pada usia 0 sehingga 4 tahun adalah 456.6 ribu orang. Selain itu, bilangan penduduk lelaki lebih tinggi daripada penduduk perempuan.

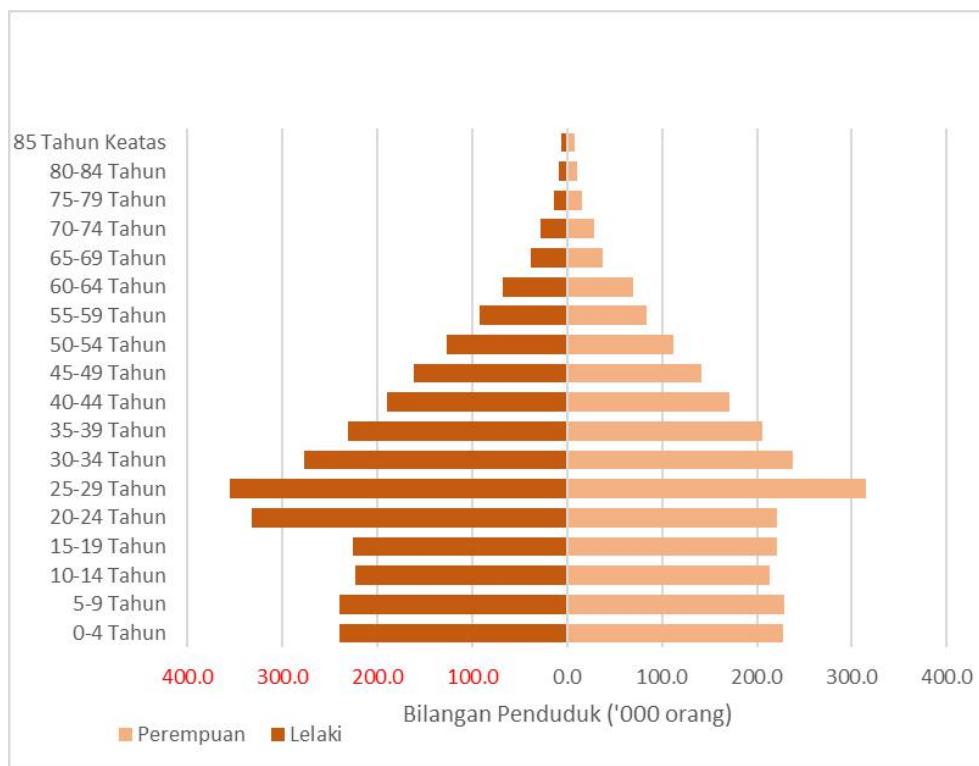

RAJAH 2. Piramid Penduduk di Selangor pada Tahun 2000

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia 2000

(b) Pertumbuhan Penduduk di Selangor pada Tahun 2010

Rajah 3 menunjukkan bahagian tengah piramid lebih lebar berbanding dengan bahagian tapak piramid. Ini menunjukkan bilangan penduduk pada umur pertengah lebih ramai daripada penduduk berumur 15 tahun ke bawah. Bilangan penduduk pada usia 25 tahun sehingga 29 tahun pula adalah paling ramai iaitu 669.8 ribu orang (Jabatan Perangkaan Malaysia 2010). Kesannya, Selangor mempunyai tenaga buruh yang ramai pada masa akan datang. Pada tahun 2010 juga, bilangan penduduk lelaki lebih tinggi berbanding bilangan penduduk perempuan.

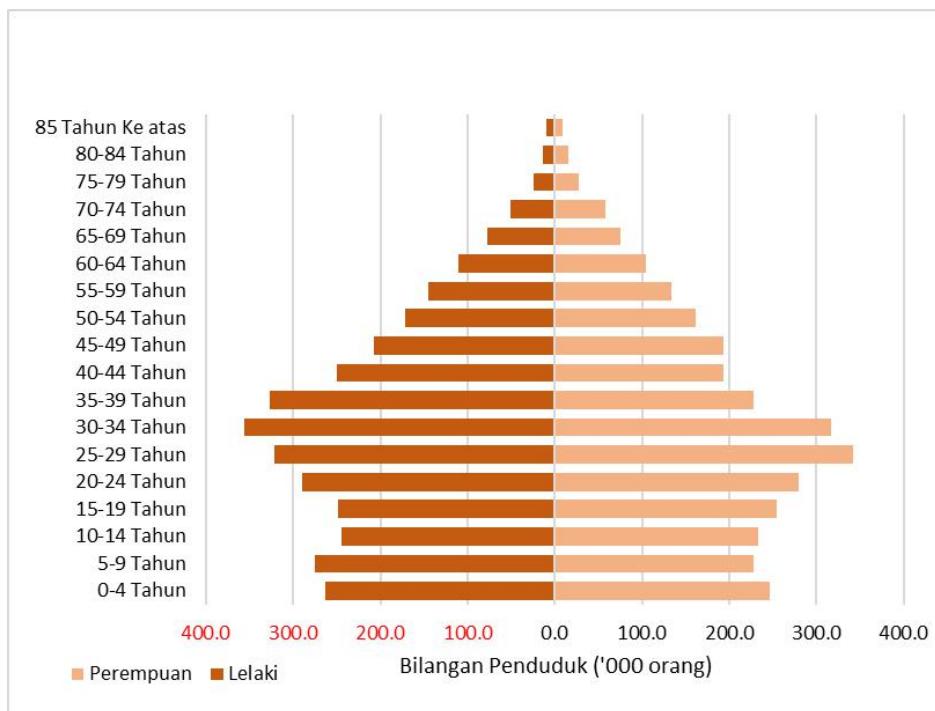

RAJAH 3 . Piramid Penduduk di Selangor pada Tahun 2010

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia 2010

(c) Pertumbuhan Penduduk di Selangor pada Tahun 2020

Berdasarkan Rajah 4 bahagian tapak piramid adalah lebar. Ia menunjukkan bahawa bilangan penduduk berusia 15 tahun ke bawah adalah tinggi iaitu 510.5 ribu orang (Jabatan Perangkaan Malaysia 2020). Walau bagaimanapun, bahagian tengah piramid adalah cembung. Ini kerana berlaku petambahan penduduk 20 tahun sehingga 39 tahun. Keadaan ini disebabkan oleh pergerakan masuk penduduk ke Selangor yang berlaku pada tahun 2020. Seterusnya, bahagian puncak pula adalah kecil. Ia menunjukkan kadar kematian adalah tinggi di Selangor.

RAJAH 4. Piramid Penduduk di Selangor pada Tahun 2020

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia 2020

Secara keseluruhan, piramid penduduk di Selangor adalah cembung. Tenaga kerja di Selangor meningkat dari tahun ke tahun. Puncak piramid pada tahun 2020 adalah lebih lebar daripada puncak piramid pada tahun 2000. Ini disebabkan oleh jangka hayat yang panjang akibat gaya hidup yang sihat dan kemajuan teknologi perubatan di Malaysia seperti Intitusi Jantung Negara (IJN). Kesannya, Malaysia akan menuju status negara menua pada tahun 2030 berdasarkan unjuran yang dilakukan oleh Persatuan Negara Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) (Berita Harian 2019). Oleh itu, pihak berkenaan khurususnya kerajaan perlulah mengadakan pelbagai inisiatif untuk menampung beban kerajaan yang akan bertambah daripada segi bayaran pencen dan bantuan untuk warga emas.

4.2 Aliran Migrasi Dalaman di Selangor pada Tahun 2000, 2010 dan 2020

Migrasi dalaman mempunyai peranan yang penting dalam pengagihan semula penduduk dan pembangunan sesebuah kawasan. Ia berperanan dalam pengagihan semula sumber manusia dan peningkatan produktiviti tenaga buruh. Aliran migrasi dalaman dapat mempengaruhi corak demografi penduduk di Selangor.

4.2.1 Analisis Aliran Migrasi Dalaman di Selangor pada Tahun 2000, 2010 dan 2018

Migrasi masuk ini merupakan senario penting dan mempengaruhi urbanisasi serta pembangunan dikawasan destinasi. Secara tidak langsung, migrasi masuk ini akan memberi kesan terhadap negeri destinasi seperti berlakunya kepadatan penduduk, persaingan mendapatkan pekerjaan, pengangguran, kemiskinan dan pembentukan bandar-bandar baharu di kawasan destinasi khususnya kawasan bandar (Nor Ermawati Hussain 2015). Walau bagaimanapun, migrasi masuk tenaga kerja profesional ke luar bandar akan menggalakkan lagi pertumbuhan ekonomi di kawasan tersebut.

Analisis aliran ini dapat dilihat berdasarkan jadual 1, jadual 2 dan jadual 3. pengkaji turut memaparkan info grafik untuk menggambarkan aliran migrasi yang berlaku di Selangor pada tahun 2000 sehingga 2018 berdasarkan rajah 5 dan rajah 6. Secara keseluruhannya, lokasi penggerakan penduduk di Malaysia telah berubah dari semasa ke semasa mengikut keperluan ekonomi dan faktor-faktor yang tertentu di negeri penarik. Oleh itu, analisis aliran migrasi di Selangor ini dapat menjelaskan bahawa terdapat perubahan aliran migrasi penduduk di Malaysia.

JADUAL 1. Aliran Migrasi Dalaman di Selangor pada Tahun 2000

		Selangor
Jumlah Migrasi Dalaman		
Bilangan (Orang)		740,700
Peratusan Penduduk Negeri (%)		18.7
 Migrasi Antara Negeri dalam Tempoh lima tahun (Peratus penduduk)		
Migrasi masuk		8.7
Migrasi keluar		2.7
Migrasi bersih		6.0
 Migrasi dalam negeri bagi tempoh lima tahun. 1995-2000 (Peratus penduduk negeri)		
Migrasi antara daerah		2.9
 Aliran migrasi dalaman dalam tempoh lima tahun (peratus daripada jumlah migrasi dalaman)		
Bandar-bandar		88.6

Bandar-luar bandar	5.3
Luar bandar-bandar	4.9
Luar bandar-luar bandar	1.2

Sumber: Laporan Migrasi dan Taburan Penduduk di Malaysia 2000

Berdasarkan Jadual 2 bilangan penduduk yang bergerak masuk ke Selangor adalah 740,700 orang mewakili 18.7 peratus. Pada tahun 1995 sehingga 2000, negeri Selangor menjadi negeri penerima dan menerima kadar migrasi masuk sebanyak 8.7 peratus dan migrasi keluar pula adalah lebih rendah iaitu 2.7. ini menunjukkan kadar migrasi bersih di Selangor adalah 6.0 peratus.

Laporan Migrasi dan Taburan Penduduk 2000 menunjukkan bahawa kadar migrasi antara daerah di Selangor adalah 2.9 peratus. Walau bagaimanapun, aliran migrasi dalaman dari bandar ke bandar adalah tinggi dalam tempoh lima tahun ini iaitu 88.6 peratus manakala aliran migrasi luar bandar ke luar bandar adalah paling sedikit iaitu 1.2 peratus.

JADUAL 2. Aliran Migrasi Dalaman di Selangor pada Tahun 2010

Selangor	
Jumlah Migrasi Dalaman	
Bilangan (Orang)	956,084
Peratusan Penduduk Negeri (%)	17.9
 Migrasi Antara Negeri dalam Tempoh lima tahun (Peratus penduduk)	
Migrasi masuk	6.3
Migrasi keluar	2.4
Migrasi bersih	4.1
 Migrasi dalam negeri bagi tempoh lima tahun. 1995-2000 (Peratus penduduk negeri)	
Migrasi antara daerah	5.3
 Aliran migrasi dalaman dalam tempoh lima tahun (peratus daripada jumlah migrasi dalaman)	
Bandar-bandar	90.4
Bandar-luar bandar	5.4
Luar bandar-bandar	3.7
Luar bandar-luar bandar	0.5

Sumber: Laporan Migrasi dan Taburan Penduduk di Malaysia 2010

Berdasarkan jadual di atas, migrasi masuk ke negeri Selangor telah menurun sebanyak 2.4 peratus berbanding tahun 2000. Ini menunjukkan aliran migrasi penduduk di Malaysia telah berubah dalam tempoh lima tahun. Berdasarkan Laporan Penyiasatan Migrasi 2010, analisis kadar migrasi penduduk menunjukkan bahawa negeri destinasi adalah W.P. Putrajaya dengan merekodkan migrasi tertinggi iaitu 4.1 peratus.

Walau bagaimanapun, migrasi dalaman dalam tempoh lima tahun telah meningkat kepada 5.3 berbanding 2.9 pada tahun 2000. Pergerakan migran dari bandar ke bandar di Selangor juga meningkat kepada 90.4 peratus berbanding tahun 2000. Ini menunjukkan bahawa berlaku pergerakan disebabkan faktor-faktor tertentu seperti untuk mendapatkan peluang pekerjaan.

JADUAL 3. Aliran Migrasi Dalaman di Selangor pada Tahun 2018

Selangor	
Migrasi Antara Negeri dalam Tempoh lima tahun	
(peratus penduduk)	
Migrasi masuk	5.4
Migrasi keluar	3.9
Migrasi bersih	1.5
 Migrasi dalam negeri bagi tempoh lima tahun. 1995-2000	
(Peratus penduduk negeri)	
Migrasi antara daerah	2.3
 Aliran migrasi dalaman dalam tempoh lima tahun (peratus daripada jumlah migrasi dalaman)	
Bandar-bandar	93.5
Bandar-luar bandar	5.9
Luar bandar-bandar	0.0
Luar bandar-luar bandar	0.6

Sumber: Laporan Migrasi dan Taburan Penduduk di Malaysia 2018

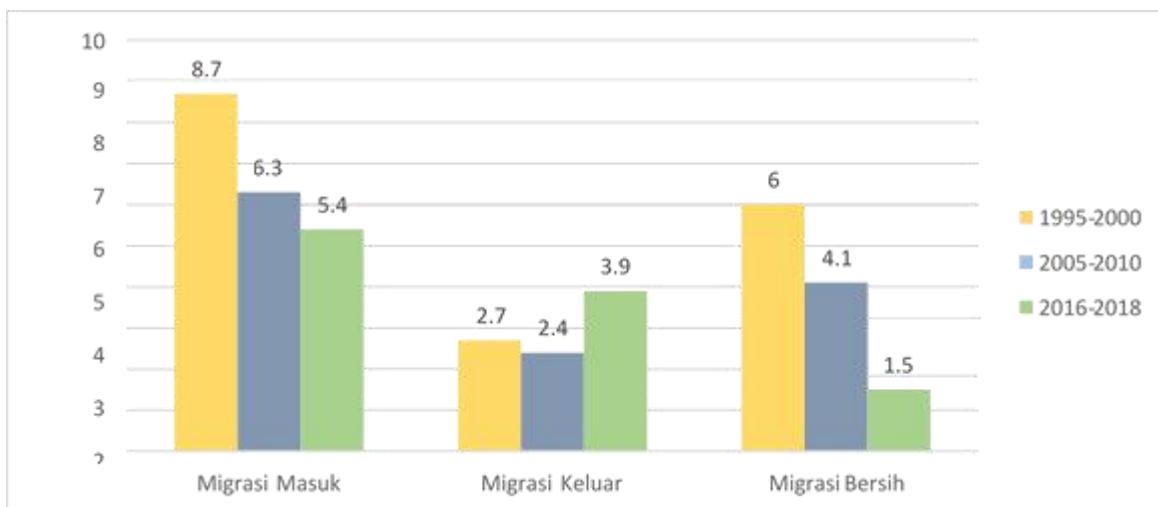
Berdasarkan Laporan Survei Migrasi 2018, migrasi antara negeri yang berlaku di Malaysia adalah 28.5 peratus dan negeri Selangor merupakan negeri tertinggi migrasi masuk dengan mencatatkan migrasi bersih adalah 9.5 ribu orang manakala negeri yang tertinggi mencatatkan migrasi keluar adalah W.P. Putrajaya yang mencatatkan -22.5ribu orang (Jabatan Perangkaan Malaysia 2018).

Migrasi dalam negeri di Malaysia mencatatkan 60.8 peratus dengan pergerakan migran dari bandar ke bandar adalah paling tinggi iaitu 66.9 peratus. Berdasarkan jadual 4.24, migran daripada bandar ke bandar di Selangor juga mencatatkan rekod yang tertinggi iaitu 93.5 peratus berbanding dengan bandar bandar ke luar bandar, luar bandar ke bandar dan luar bandar keluar bandar. Menurut Jabatan Perangkaan Malaysia 2018, sebab utama migrasi dalaman di Malaysia ini adalah mengikut keluarga dengan merekodkan 44.2 peratus.

4.2.2 Perbandingan Aliran Migrasi di Selangor pada Tahun 2000, 2010 dan 2018

Analisis migrasi yang dilakukan berdasarkan Laporan Migrasi pada tahun 2000 sehingga 2018 dapat mengambarkan aliran migrasi dalaman dan antara negeri yang berlaku di Selangor. Analisis migrasi ini dilakukan dengan merujuk kepada Laporan Migrasi dan Taburan Penduduk bagi tahun 2000, 2010 dan 2018 serta Laporan Banci Penduduk dan Perumahan pada tahun 2000 dan 2010.

Berdasarkan Laporan Migrasi dan Taburan Penduduk di Malaysia 2000, aliran migrasi masuk ke Selangor pada tahun 2000 sehingga 2018 telah menurun daripada 8.7 peratus kepada 5.4 peratus. Ini menunjukkan bahawa perubahan drastik telah berlaku terhadap migrasi penduduk ke negeri destinasi ini seperti rajah di bawah. Pada tahun 2010, W.P. Putrajaya telah menjadi negeri destinasi utama migrasi dengan kadar peratusan penduduk migran tertinggi iaitu 4.1 peratus.

RAJAH 5. Perbandingan Aliran Migrasi Antara Negeri di Selangor pada Tahun 2000 Sehingga 2018

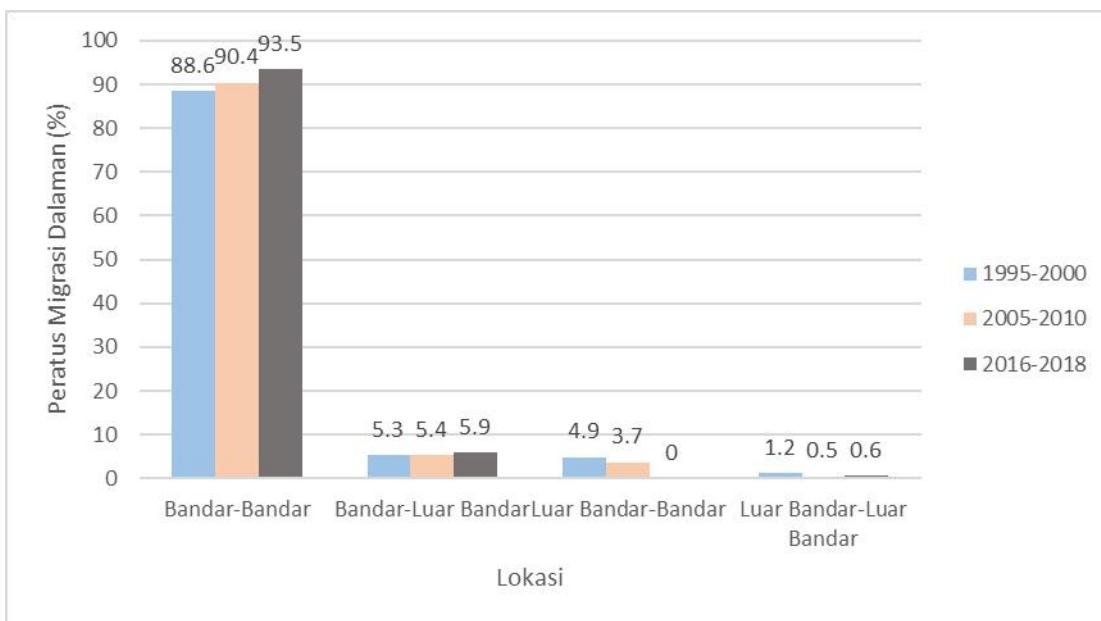
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia 2000 sehingga 2018

Peratusan aliran migrasi masuk ke Selangor terus menurun dari tahun ke tahun. Walau bagaimanapun, bagi tempoh 2010 sehingga 2011, Selangor merupakan negeri destinasi utama migran sebanyak 17,700 orang berdasarkan jumlah migrasi bersih sekali gus menjadi negeri penerima utama. Namun, analisis migrasi peringkat negeri menunjukkan bahawa Pulau Pinang mencatatkan 4.4 peratus kadar migrasi tertinggi turut disumbang oleh 2.7 peratus migran dalam negeri, 1.2 peratus migran antara negeri dan 0.5 peratus migran antarabangsa (Laporan Survei Migrasi, Jabatan Perangkaan Malaysia 2011).

4.2.3 Perbandingan Aliran Migrasi Dalaman di Selangor pada Tahun 2000, 2010 dan 2018

Berdasarkan rajah 6, pergerakan migran dari bandar ke bandar kekal sebagai pergerakan utama di Selangor (Laporan Survei Migrasi Malaysia 2011). Peratusan ini mendapat bahawa peningkat berlaku daripada tahun 2000 sehingga 2018 dengan masing-masing mencatatkan 88.6 peratus pada tahun 2000 kepada 93.5 peratus pada tahun 2018.

Pergerakan migran yang berhijrah dari luar bandar ke bandar dan luar bandar ke luar bandar merekodkan penurunan bagi tempoh tersebut kepada 4.9 peratus kepada 3.7 peratus bagi luar bandar ke bandar manakala pergerakan luar bandar ke luar bandar menurun daripada 1.2 peratus kepada 0.6 peratus.

RAJAH 6. Perbandingan Aliran Migrasi Dalaman di Selangor pada Tahun 2000 sehingga 2018

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia 2000 sehingga 2018

Secara keseluruhannya, berdasarkan Laporan Survei Migrasi Malaysia 2018, pergerakan penduduk dalam negara dipengaruhi oleh pelbagai faktor. Pergerakan penduduk lelaki lebih tinggi berbanding perempuan, iaitu masing-masing mencatatkan 53.8 peratus dan 46.2 peratus manakala bagi taraf perkahwinan pula bagi penduduk berumur 15 tahun sehingga 64 tahun, 64.3 peratus penduduk berkahwin telah bermigrasi ke daerah atau negeri tertentu.

Bagi pencapaian pendidikan pula (15-64 tahun), golongan menengah telah merekodkan pergerakan penduduk yang tertinggi iaitu 53.1 peratus berbanding penduduk yang tiada 4.0 peratus pendidikan rasmi, 12.1% Pendidikan rendah dan 30.8 peratus daripada pendidikan tertiari. Selain itu, taraf pekerjaan pula adalah golongan pekerja mencatatkan migrasi yang tertinggi di Malaysia iaitu 83.3 peratus. Ini menyebabkan kadar penyertaan tenaga buruh hampir 78.2 peratus dan diwakili oleh 89.7 peratus penduduk lelaki dan 64.5 peratus penduduk perempuan.

5. Rumusan dan Cadangan

Menerusi kajian ini, peningkatan migrasi masuk ke Selangor juga merupakan faktor berlakunya petambahan penduduk di Selangor pada tahun 2000 sehingga 2019. Kadar pengangguran juga dapat dikaitkan dengan pertambahan bilangan penduduk ini. Namun, kemelesetan ekonomi yang pernah berlaku di Malaysia pada tahun 1997 sehingga 1998 juga memberi impak terhadap trend kadar pengangguran di Selangor. Walau bagaimanapun,

pelbagai idea telah dikemukakan untuk mengawal isu ini antaranya penyediaan lebih banyak program daripada pihak kerajaan perlu diperbanyakkan lagi untuk memberi nilai tambah kepada golongan belia terutamanya dalam program usahawan ini agar isu lebihan migrasi masuk ke Selangor dapat dikawal.

Penghargaan

Penghargaan kepada Kod Projek Geran FRGS/1/2019/2207/UKM/02/2 kerana membiayai sepenuhnya penyelidikan dan penerbitan ini dan kerana telah banyak membantu dalam tujuan pemantapan penyelidikan dalam pelbagai aspek. Penghargaan kepada Program Geografi, SEEDS FSSK di atas peluang pembentangan seminar yang diberikan.

Rujukan

- Abd. Kadir Bantong, Rostika Petrus Boroh & Beatrice Lim. (2017). Faktor yang Mempengaruhi Belia Untuk Tidak Bekerja: Kajian Kes di Daerah Tawai, Sabah. *Proceedings Ice 2017*, hlm. 493-500.
- Abdul Rashid Aziz. (2020). Pengangguran dalam Kalangan Tenaga Kerja Semasa Wabak COVID-19. *Malaysia Journal of Social Sciences and Humanities* 5(1):1-9.
- Akta Umur Persaraan Minimum 2012 (Malaysia).
- Asan Ali Golam Hassan, Rosita Suhaimi dan Fatimah Saad. (1998). *Migrasi Penduduk dan Pembangunan*. Bangi : Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Anon. (2018). Empat bulan untuk kerajaan Selangor setuju proses migrasi. *Bernama*, 13Mac.
- Anon. *Introduction to Human Migration*. National Geographic Society
- Asan Ali Golam Hassan. (2004). *Prognosis Pembangunan dan Transformasi Struktur*. Sintok.Penerbit : Universiti Utara Malaysia.
- Anon. (2020). Kadar Pengangguran Boleh Cecah Enam Peratus Tahun ini. *Bernama*, 16 June 2020.
- Anon. (2020). Selangor, KL Catat Pertumbuhan Ekonomi Tertinggi di Malaysia 2019. *Berita Harian*, 6 Ogos 2020.
- Budhwar, P. & Fadzil, K. (2000). Globalisation, Economic Crises and The Key Role of Religious and National Values in the Management of Human Resources. *Management Research News* 23: 9-11.
- Dewan Negeri Selangor. (2020). Mesyuarat Kedua Penggal Ketiga Dewan Negeri Selangor Tahun 2020. 13-16 Julai.

- Katiman Rostam. (2006). *Migrasi Ke Kawasan Pinggiran Wilayah Metropolitan Lembah Klang*. Akademika (68) hlm: 3-27.
- Kanfer, R, Wanberg, C, & Kantrowitz, T. (2001). Job-Search and Employment: A Personality motivational Analysis And Meta-Analytic Review. *Journal of Applied Psychology* (86): 837–855.
- Katiman Rostam, Mohd Fuad Mat Jali dan Aishah@Eshah Hj Mohammad. (2010). *Migrasi Keluar Dan Rebakan Bandar: Bukti Di Pinggiran Wilayah Metropolitan Lembah Klang,Malaysia*. Journal of Social Sciences and Humanities (5) hlm: 184 198.
- Kementerian Pendidikan Malaysia. (2016). Reka Bentuk dan Teknologi Tahun Enam.
- Khairul Azran Hussin. (2019). Malaysia Perlu Bersedia Hadapi Status Negara Tua. *Berita Harian Online*, 1 April.
- Koleksi Arkib Ucapan Ketua Eksekutif. (1987). Perutusan Tahun Baru 1988. Radio dan Televisyen Malaysia, Angkasapuri. 31 December.
- Lydia B. Blalock, Linda Strieter & Luanne Hughes. (2006). The SCANS Skills and Competencies Checklist: An Assesment Tool for Youth Work Readliness Programs. *Journal of Youth Development* 1(1): 1-11.
- Mahanum Abdul Aziz. (2019). Perkembangan Luar penentu hala tuju ekonomi negara2019. *Berita Harian*. 1 Januari 2019.
- Malaysia. (2000). *Laporan Survei Migrasi,Malaysia 2000*.
- Malaysia. (2010). *Laporan Survei Migrasi,Malaysia 2010*.
- Malaysia. (2018). *Laporan Survei Migrasi,Malaysia 2018*.
- Malaysia. (2019). *Laporan Statistik Utama Tenaga Buruh 1982-2019*
- Mohd Fadzil Abdul Rashid. (2014). *Menilai kepentingan relatif faktor keputusan pemilihan destinasi migrasi menggunakan pakai AHP dengan rujukan kepada Lembah Klang, Malaysia*. Malaysian Journal of Society and Space (3) hlm: 148 – 159.
- Mohd Fadzil Abdul Rashid dan Ishak Ab. Ghani. (2007). Analisis Interaksi Migrasi dan Pertumbuhan Bandar di Wilayah Lembah Klang, Malaysia Menggunakan Model Komponen Berganda.
- Mohd Anwar Patho Rohman. (2019). Malaysia Capai Guna Tenaga Penuh. *Berita Harian*, 11 Julai.

- Mohd. Hizam Hanafiah & Zahir Mohamed Makhbul. (2008). Kesan Kegawatan Ekonomi ke atas Perniagaan Kecil: Penemuan dalam Perniagaan Francais. *Jurnal Ekonomi Malaysia* (42): 45-63.
- Md. Shukri Shuib, Mohamad Faisol Keling & Nazariah Osman. (2020). Mahathiriskonomism: Memperjelas Peranan Mahathir Mohamad dalam Pengurusan Krisis Ekonomi 1997/98. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities*. 5(15): 374-391.
- Nor Ermawati Hussain, Norehan Abdullah dan Hussin Abdullah. (2015). Hubungan Migrasi Dalaman dengan Faktor-Faktor Penarik. *Jurnal Ekonomi Malaysia* hlm 121-133.
- Norhayati Baharin, Ishak Yusof & Rahmah Ismail. (2012). Faktor-faktor yang Mempengaruhi Pengangguran (ISBN: 978-967-489-231-1) di Malaysia. *Prosiding Prekem 2012*, hlm. 209-227
- Noorfazreen Mohd Aris, Mohd Faizal P.Rameli, Norizah Mohamed@Haji Daud, Sharipah Amirah Haji Abas & Norajila Che Man. (2018). Prestasi Tanaman Padi di Malaysia. *Journal of Islamic, Social, Economics and Development* 3(11): 51-61.
- Nor Arlinda Mohamed Khalid. (2020). Pertanian Pintar Mampu Atasi Pengangguran Belia. *Berita Harian Online*, 23 Julai.
- Nai-Pey Tey. Inter-state Migration and Socio-demographic Changes in Malaysia. *Malaysian Journal of Economic Studies* (1) hlm: 121-139.
- Zaliza Hanapi dan Mohd Safarin Nordin. (2014). *Unemployment Among Malaysia Graduates : Graduates's Attributes, Lecturers' Competency and Quality Of Education*. Social and Behavioral Sciences 112 hlm: 1056-1063.
- Anon. (2019). Hampir 60 Peratus Siswazah Menganggur Selepas Setahun Tamat Pengajian. *Bernama*. 16 Oktober 2019.
- Ang Kean Hua. (2016). Pengenalan Rangkakerja Metodologi dalam kajian Penyelidikan: Suatu Kajian Literatur. *Malaysia Journal of Social Sciences and Humanities* 1(2): 17-24.
- Marican, S. (2005). Kaedah Penyelidikan Sains Sosial. Prentice Hall/Pearson Malaysia.
- Snyder, J.C., Catanese, A.J., and Macginty, T. (1979). Design the Design Process. In T.McGinty (Ed.), *Introduction to architecture*, hlm: 152-190. McGraw-Hill.
- SME CORP, Malaysia. (2021). Definisi Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS) Malaysia. https://www.smecorp.gov.my/index.php/my/polisi/2020-02-11-08-01-24/sme_definition [14 Jun 2021].

Zein. S, Yasyifa. L, Ghozi. R, Harahap. E, Badruzzaman. FH dan Darmawan. D. (2019). Pengolahan dan Analisis Data Kuantitatif Menggunakan Aplikasi SPSS. *Jurnal Teknologi Pendidikan dan Pembelajaran* 4(1).